

Sygn. akt III AUa 1428/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Halina Gajdzińska
Sędziowie:	SSA Monika Kowalska (spr.) SSA Agata Pyjas - Luty
Protokolant:	st.sekr.sądowy Dorota Stankowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2014 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **D. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczynie D. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 czerwca 2013 r. sygn. akt VI U 299/13

o d d a l a apelację.

III AUa 1428/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił wypłaty wnioskodawczynie D. M. wyrównania emerytury za okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r. Wnioskodawczynie wniosła odwołanie od całości powyższej decyzji, ograniczone następnie do żądania wyrównania emerytury za okres od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r.

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił odwołanie D. M. w części dotyczącej wyrównania emerytury za okres od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r., a w pozostałej części umorzył postępowanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczynie D. M. złożyła w dniu 23 lutego 2004 r. wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 8 marca 2004 r. organ rentowy przyznał jej emeryturę począwszy od 1 lutego 2004 r. Jednocześnie wypłata emerytury

została zawieszona, gdyż wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dniu 15 stycznia 2009 r. organ rentowy w związku ze zmianą przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawczynię o możliwości podjęcia wypłaty emerytury na wniosek. D. M. w dniu 29 września 2009 r. złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury wraz z wnioskiem o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia i decyzją z dnia 6 października 2009 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury przysługującej wnioskodawczyni, poczynając od dnia 1 września 2009 r. Kolejno, w dniu 15 października 2009 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o wstrzymanie wypłaty emerytury za miesiące wrzesień, październik i listopad 2009 r. w związku z czym, decyzją z 21 października 2009 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury, by następnie decyzją z 3 grudnia 2009 r. na wniosek skarżącej wyrównać emeryturę za trzy miesiące. W dniu 26 listopada 2011 r. wnioskodawczyni wystąpiła z przedmiotowym wnioskiem o wyrównanie emerytury za okres od stycznia do sierpnia 2009 r. Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawczyni wyrównania świadczenia za ten okres z uwagi na to, że wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia złożyła ona we wrześniu 2009 r. Pismem procesowym z dnia 4 czerwca 2013 r. skarżąca ograniczyła swoje żądanie i wniosła o wyrównanie jej emerytury od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, iż decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 31 grudnia 2012 r. była prawidłowa. Sąd przytoczył treść art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1999 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który obowiązywał do 7 stycznia 2009 r. - zgodnie, z którym prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten został uchylony przez art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr. 228 poz.1507). Sąd pierwszej instancji podniósł, że zgodnie z art. 135 ust.1 cytowanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznowia się od miesiąca ustania przyczyny powodującej wstrzymanie świadczenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu. Z kolei art. 135 ust 3 przewiduje, że jeżeli wstrzymanie wypłaty świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego, wypłatę wznowia się poczynając od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o wznowieniu. Odnosząc powyższe przepisy do tej sprawy Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawczyni otrzymała informację o możliwości podjęcia wypłaty emerytury w dniu 15 stycznia 2009 r. Wystąpiła z wnioskiem o wypłatę świadczenia w dniu 29 września 2009 r., dlatego też organ rentowy prawidłowo wznowił wypłatę przysługującej jej emerytury od dnia 1 września 2009 r. W świetle cytowanych wyżej przepisów Sąd pierwszej instancji uznał, że brak jest podstaw do wyrównania wnioskodawczyni emerytury za okresy, gdy nie składała ona wniosku o podjęcie wypłaty zawieszono świadczenia, tj. od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. - w konsekwencji czego na podstawie ww. przepisów prawa materialnego i na zasadzie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w tym zakresie. W pozostałej części, na podstawie art.355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie.

Apelację od wyroku złożyła wnioskodawczyni D. M.. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 stycznia 2009 r., a uchylonego ustawą z 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (art. 37 pkt. 5 lit. b) , art. 135 ust. 1, 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 45 ustawy o emeryturach kapitałowych poprzez ustalenie, że wznowienie wypłaty należnej emerytury winno nastąpić od 1 września 2009 r. a nie także za okres od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. Zarzuciła również naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 k.p.c. i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, przyjęcie za uzasadnione stanowiska tylko i wyłącznie organu rentowego, a w konsekwencji oddalenie odwołania od decyzji ZUS; sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, które miało wpływ na treść wyroku, a polegające na bezzasadnym przyjęciu, że brak jest podstaw do wyrównania emerytury za okres od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r., podczas gdy

wnioskodawczyni w rzeczywistości w sposób szczegółowy wykazała, że wina (błąd) leży po stronie organu rentowego, a więc zastosowanie powinien mieć ust. 3 art. 135 cytowanej wyżej ustawy; pominięcie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wypłatę emerytury za okres od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. oraz brak wzmianki o tym wniosku w uzasadnieniu orzeczenia, jak również nieprzeanalizowanie Informacji ZUS; brak obiektywizmu, faworyzowanie organu rentowego, w konsekwencji wydanie niesprawiedliwego wyroku, co wynikało między innymi z faktu, że rozprawa trwała kilka minut i nie miała wnioskodawczyni możliwości wypowiedzenia się w koniecznym zakresie.

Wskazując na te zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. poprzez wyrównanie emerytury za okres od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. wraz z odsetkami od dnia złożenia wniosku. W uzasadnieniu apelacji podniosła, że co prawda otrzymała od organu rentowego Informację, ale była ona adresowana do różnych grup osób, nie była jasna i nie wskazywała wszystkich przepisów, na które obecnie powołał się Sąd Okręgowy. Wskazała, że brak jest w Informacji powołania istotnego art. 45 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych, a organ rentowy ma obowiązek poinformowania emerytów o zmianie przepisów i informacja musi być konkretna, jasna, umożliwiająca zainteresowanym jej zrozumienie. Podniosła również, że pracownicy ZUS niewiele potrafili jej wyjaśnić. Powołała się na błąd - winę organu rentowego (art. 135 ust. 3 cytowanej ustawy), co winno skutkować uwzględnieniem odwołania a teraz apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona, gdyż nie zawiera żadnych podstaw zarówno faktycznych jak i prawnych, które mogłyby mieć wpływ na zmianę zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji zawarte w uzasadnieniu wyroku.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na to, że zarówno przepis art. 129 ust. 1, jak i przepis art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) wskazują, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Zgodnie z art. 135 ust. 1 - w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu, chyba że jak stanowi ust. 3 art. 135 wstrzymanie wypłaty świadczenia nastąpiło na skutek błędu organu rentowego to wypłatę wznawia się poczynając od miesiąca, w którym je wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu. W przypadku wnioskodawczyni wstrzymanie jej wypłaty świadczenia od dnia 1 lutego 2004 r. nie było błędem organu rentowego, ale wynikało z obowiązujących wówczas przepisów. Chodzi przy tym o przepis art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie jak błędnie zarzuca w apelacji wnioskodawczyni – art. 103a ustawy. Przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1999 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (przepis dodany przez art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Dz.U.Nr.9, poz. 118), który obowiązywał od 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r. – a więc w dacie przyznania wnioskodawczyni emerytury od 1 lutego 2004 r. stanowił, iż prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Pozostaje natomiast poza sporem, że w dacie przyznania wnioskodawczyni emerytury pozostawała ona nadal w stosunku pracy z (...) Urzędem Skarbowym w K.. Zatem organ rentowy prawidłowo wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę świadczenia z powodu kontynuacji zatrudnienia. Tym samym po stronie organu rentowego nie wystąpił wówczas błąd o jakim mowa w art. 135 ust 3 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W późniejszych działaniach organu rentowego również nie wystąpiły żadne nieprawidłowości. Przepis art. 103 ust 2a ww. ustawy został uchylony przez art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr. 228 poz.1507). Organ rentowy w trybie tej ostatniej ustawy wysłał do wnioskodawczyni w dniu 13 stycznia 2009 r. (na jej adres domowy) stosowną informację o zmianie przepisów w

odniesieniu do jej sytuacji prawnej i możliwości podjęcia wypłaty świadczenia ale jedynie na jej wniosek. Adresowana do wnioskodawczyni Informacja została przez nią odebrana na Poczcie w dniu 27 stycznia 2009 r. - po powtórnych awizowaniach (k. 14 tzw. akt rentowych). Sama Informacja, której odpis znajduje się w aktach rentowych (k.15), napisana została prostym, przystępnym językiem, zatem organ rentowy nie miał obowiązku dokonywania interpretacji czy wykładni przepisów. Wnioskodawczyni w trakcie postępowania przed sądem pierwszej instancji podkreślała, że była pracownikiem Urzędu Skarbowego oraz jakim była pracownikiem, dlatego twierdzenie jej jakoby informacja nie była jasna i czytelna, a ona jako osoba nie znająca tematu nie mogła zrozumieć jej treści jest niezasadne. Przesłana Informacja była wystarczająca, treść jej sformułowana została w sposób bardzo prosty, przejrzysty - przytoczony został przepis, który został uchylony, podstawa jego uchylenia oraz wyjaśniono szczegółowo na czy polegała zmiana i jakie były jej konsekwencje. Kursywą wyszczególniono kluczowe zagadnienia. Podkreślono dwukrotnie, że wypłata wstrzymanego (zawieszono) świadczenia może nastąpić tylko po złożeniu wniosku przez emeryta. Zauważyć należy, iż w rezultacie wnioskodawczyni złożyła wniosek o podjęcie wypłaty, tylko że w terminie znacznie późniejszym, tj. w dniu 29 września 2009 r. i to po to by za chwilę zażądać ponownego wstrzymania wypłaty świadczenia, wskazania przez ZUS numeru konta bankowego, gdzie będzie mogła zwrócić wypłaconą emeryturę. Wnioskodawczyni nie powoływała się przy tym na brak prawidłowej informacji z ZUS o zasadach podjęcia zawieszonych świadczeń, a na działania pracodawcy bojąc się, że zostanie zwolniona z pracy, gdy będzie pobierać emeryturę (vide: k. 4-6, pismo wnioskodawczyni k.14 oraz jej pisma w aktach rentowych). Dlatego nie można mówić, że w niniejszej sprawie doszło do jakiegokolwiek błędu organu rentowego. Jeżeli zaś, chodzi o zarzuty wnioskodawczyni, które ma do byłego pracodawcy to nie podlegają one rozpoznaniu w przedmiotowym postępowaniu, które jest skierowane przeciwko organowi rentowemu na skutek odwołania od decyzji z dnia 31 grudnia 2012 r.

W tym miejscu warto też zaakcentować, że nie jest prawdą, iż Informacja ZUS (błędnie nazwaną przez wnioskodawczynię ulotką) nie była kierowana do wnioskodawczyni, na kopercie nie było jej adresu, roznosiła ją po domu jakaś osoba i nie wiadomo do kogo była adresowana. Jak wynika bowiem z załączonych do sprawy akt rentowych, D. M. odebrała osobiście – potwierdzając imieniem i nazwiskiem Informację wysłaną przez organ rentowy w dniu 13 stycznia 2009 r. na adres zamieszkania wnioskodawczyni, a to: ul. (...) (...) (...) K. (awizowaną w dniu 15 stycznia 2009 r.) - na poczcie w dniu 27 stycznia 2009 r. Organ rentowy nie ma przy tym obowiązku wysyłania do stron, tak jak chce tego apelująca, wszystkich nowych czy też zmienionych przepisów prawa i to z dokonaniem ich interpretacji. Skarżąca jako długoletni pracownik kontroli skarbowej winna o tym wiedzieć, gdyż Urząd Skarbowy przecież też po zmianie przepisów nie wysyła ich wraz z wykładnią do podatnika.

Nie jest również trafny zarzut apelacji, że Sąd pierwszej instancji nie odniósł się w uzasadnieniu orzeczenia do wniosku skarżącej o przywrócenie jej terminu do złożenia wniosku o wypłatę emerytury za okres od 1 marca 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2009 r. Zważyć należy, że postępowanie przed sądem powszechnym toczy się w granicach decyzji organu rentowego, a w rozpoznawanej sprawie decyzja z dnia 31 grudnia 2012 r. dotyczyła odmowy wypłaty wnioskodawczyni wyrównania emerytury za okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują przywrócenia terminu do złożenia wniosku o żądanie wyrównania wypłaconej emerytury za okres wcześniejszy niż to zrobił organ rentowy. Przepisy ustawy przewidują tylko przywracanie terminów do dokonania czynności procesowych, np. złożenia spóźnionego wniosku o uzasadnienie, spóźnionej apelacji czy zażalenia – z przyczyn wskazanych w kodeksie postępowania cywilnego. Dlatego też Sąd pierwszej instancji nie wypowiedział się w kwestii złożonego przez wnioskodawczynię w trakcie niniejszego postępowania wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wyrównanie emerytury. Jeżeli w ocenie wnioskodawczyni przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, jakie stosuje się w postępowaniu przed organem rentowym przewidują taką możliwość, to może ona złożyć do organu rentowego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wyrównanie emerytury za wcześniejszy okres niż składała wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia. W postępowaniu cywilnym brak jest przepisów które pozwalałyby na ocenę prawną takiego wniosku.

Konkludując, Sąd Apelacyjny uznał, iż wydane w niniejszej sprawie orzeczenie Sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Podniesione w apelacji okoliczności w żaden sposób nie podważają prawidłowości zaskarżonego wyroku.

W okolicznościach sprawy brak jest podstaw do wypłaty wnioskodawczyni świadczenia za wcześniejsze miesiące niż miesiąc złożenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury, czyli przed 1 września 2009 r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, na podstawie wyżej wskazanych przepisów i na zasadzie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu jako pozbawionej racji prawnej.